

Novinky 5. vydání WHO klasifikace nádorů vylučovacího a mužského genitálního traktu - vývodné močové cesty

Kristýna Pivovarčíková^{1,2}, Tomáš Pitra³, Ondřej Hes^{1,2}

¹Šiklův ústav patologie LF UK a FN Plzeň

²Bioptická laboratoř s.r.o., Plzeň, Česká republika

³Urologická klinika LF UK a FN Plzeň

SOUHRN

5. vydání WHO klasifikace nádorů vývodných cest močových je ve své podstatě pouze lehce upravená a více učesaná verze 4. vydání WHO z roku 2016. Asi nejmarkantnější změnou se tak stává úprava konceptu a uspořádání kapitol a minimální změny v nomenklatuře. Histologická/morfologická klasifikace zůstává zlatým standardem klasifikace neoplázií vývodných cest močových.

Klíčová slova: močový trakt – uroteliální karcinom – WHO 2022 klasifikace

The 5th edition of WHO classification of the urinary tract tumors – what is new?

SUMMARY

The 5th edition of WHO classification of the urinary tract tumors is only mildly edited version of the previous WHO classification (from year 2016). The most prominent changes are represented by modifications in the structure and concept of chapters and there are minor alterations in the nomenclature of some entities. Histological characteristics are still the gold standard for classification of urothelial tract neoplasms.

Keywords: urinary tract – urothelial carcinoma – WHO 2022 classification

Cesk Patol 2022; 58(4): 207–211

Páté vydání WHO klasifikace nádorů vývodných močových cest je ve své podstatě pouze lehce upravená a více učesaná verze 4. vydání WHO z roku 2016 (1). Asi nejmarkantnější změnou se tak stává úprava konceptu a uspořádání kapitol a drobné změny v nomenklatuře (tím však není myšleno zavádění nových názvů či jednotek, ale jen lehké „slovíčkaření“ v rámci dlouho známých a jasně popsaných jednotek). Histologická/morfologická klasifikace zůstává zlatým standardem klasifikace neoplázií vývodných cest močových. Přehled jednotek aktuální klasifikace vyobrazen v tabulce 1 (2).

Nastíníme-li změny v konceptu, je třeba zmínit, že nádory měkkých tkání (vznikající nejčastěji v rámci močového měchýře) byly z kapitoly nádorů močového traktu přesunuty do samostatné kapitoly pojednávající souhrnně o měkkotkáňových tumorech v rámci urogenitální patologie (stejný koncept a uspořádání již známe např. z 5. vydání WHO nádorů trávicího systému). Též neuroendokrinní tumory bychom již marně hledali v rámci vylučovací sekce, nově jsou samostatnou kapitolou a též pojednávají o neopláziích nikoli pouze ve vývodných močových cestách, ale v celém urotraktu (s výjimkou tzv. s léčbou asociovaného neuroendokrinního prostatického karcinomu, který je začleněn do kapitoly nádorů prostaty). Nádorům horních cest močových již není věnována samostatná kapitola.

✉ Adresa pro korespondenci:

Doc. MUDr. Kristýna Pivovarčíková, Ph.D.

Šiklův ústav patologie LF UK a FN Plzeň

Alej Svobody 80, 30460 Plzeň

tel. +420377404633

e-mail: pivovarcikovak@fnplzen.cz

Tento článek si neklade za cíl popsat všechny jednotky nové WHO, jedná se o článek konkrétně komentující změny u jednotlivých okruhů neoplázií, ty jsou shrnuty v následujícím textu.

Uroteliální neoplázie močového traktu

Stejně jako do všech odvětví patologie začínají i do této kapitoly promlouvat molekulárně genetické metody. I přes neustále přibývající množství nových studií ovšem chybí dostatečná integrace získaných dat do klinického kontextu. To, výrazná heterogenita studií, nejasné závěry a vysoká cena vyšetření brání posunu v implementaci genetických metod do rutinní klasifikace uroteliálních neoplázií a tedy i do WHO klasifikace. Již předchozí WHO klasifikací zmiňovaný koncept dvou molekulárních cest rozvoje uroteliálního karcinomu (který je paralelou k histomorfologické klasifikaci - low-grade a high-grade cesta), zůstává. Víme však, že obě cesty mají překryvné mutační spektrum a rozdílnou prevalenci různých genetických alterací. Uroteliální karcinomy jsou hlediska genomiky heterogenní skupinou a jsou asociované s vysokou mutační zátěží (mutation burden). Specifické alterace genomu mohou být spojeny s odlišnými klinickými výstupy u pacientů a znalost genetického pozadí může pomoci při predikci a výběru onkologické léčby. I proto zůstává dlouhodobá snaha velkého množství autorů identifikovat různé molekulární subtypy neoplázií (na základě analýzy klastrů) a pro zlevnění vyšetření nejlépe ještě najít pro jednotlivé molekulární subtypy i adekvátní zástupné imunohistochemické markery. V literatuře tak najdeme množství studií, ty však bohužel uvádí různé klasifikace, různé názvy a různé molekulární podtypy. I přes různost všech skupin a názvů, většina publikací nakonec vykazuje výrazný překryv mezi jednotlivými klasifikacemi a skupinami což do situace vnáší jen zmatek a brání tak širokému